

Bevarandeplan för Natura 2000-område Klingavälsån-Karup SE0430110

Klingavälsån, Foto: Per Blomberg

Grunduppgifter om Klingavälsån-Karup

Län: Skåne
 Kommun: Lund och Sjöbo
 Läge: Öster om Veberöd
 Markägare : Enskilda och staten
 Areal: 840,6 ha
 Skyddsform: Ingår i naturreservat
 Bakgrund: pSCI beslutat av Regeringen 1998-01
 SCI fastställt av EU-kommissionen 2004-12
 SAC fastställdes av Regeringen 2011-03
 Ändring naturtyper/arter beslutat av EU-kommissionen 2013-11
 Bevarandeplan fastställd & kungjord av Länsstyrelsen 2016-12-16 resp.
 2016-12-30
 Reviderad: Förslag till bevarandeplan; 2015-07, 2016-09

Länsstyrelsen
Skåne

Vad betyder Natura 2000?

EU bygger ett nätverk av områden med skyddsvärd natur som kallas Natura 2000. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa. Natura 2000 har tillkommit med stöd av två EG-direktiv; Fågeldirektivet (Rådets direktiv 79/409/EEG) och Habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG).

Vad är en bevarandeplan?

Till varje område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas i Natura 2000-området. Bevarandeplanen innehåller viktig information som används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området..

Vad är bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha *gynnsam bevarandestatus*. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en *naturtyp* kan gynnsam bevarandestatus innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en *art* innebär gynnsam bevarandestatus att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig.

Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas. Bevarandeplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. När bevarandeplanen förändras medför det att den måste fastställas på nytt . Då ges markägare och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter. Vid tillståndsprövning är det viktigt att utnyttja den nya kunskapen som finns i reviderade bevarandeplaner även innan dessa planer har beslutats.

Mer information om Natura 2000

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/skane/2000

Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se

Innehållsförteckning

Områdesbeskrivning.....	5
Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000	7
Bevarandesyfte och bevarandemål	8
Bevarandemål.....	8
Målindikatorer.....	9
Areal naturtyper.....	9
Ekologiska strukturer och funktioner	10
Typiska arter för naturtyperna	11
Natura 2000-arter.....	12
Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus	12
Naturtyper	12
Natura 2000-arter.....	15
Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus	16
Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?	17
Skydd och bevarandeåtgärder	18
Skydd och regleringar.....	18
Bevarandeåtgärder	19
Uppföljning.....	20
Övrigt	20
Referenser.....	20
Bilagor	21
Bilaga 1, Kartor med naturtyper enligt Natura 2000 från V till O (4 st).....	22
Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan	26
Bilaga 3, Övriga upplysningar och skyddsintressen för Klingavälsån - Karup.....	28
Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna 2015.....	29

Översiktskarta

Områdesbeskrivning

Natura 2000 - området Klingavälsån-Karup ligger mellan Ilstorp och Veberöd i mellersta Skåne och består av vattendraget Klingavälsån och dess biflöden med omgivande slätter- och betesmarker och mindre trädjungar. Jordlagren består av isälvsediment, grovmo, sand, grus och torv på kalkberggrund. Trakten runt Vombsänkan utgör ett av få ställen i Skåne där det finns sandiga jordarna som inte härrör från kustlandskap. Området är av stort värde för fågellivet och ingår i SPA-området Klingavälsån (SE0430087).

Klingavälsån ingår i ett tidigare vidsträckt våtmarksområde. Det var under 1800-talet och under de första decennierna på 1900-talet föremål för reglering i form av överdämning och översilning. Hävden bestod i slätter samt efterföljande bete med nöt och häst. Dikningar har skett regelbundet och stora arealer har till stor del överförts till åkermark. Sedan början av 2000-talet har ån rensats mer omfattande genom att maskiner nyttjas för att gräva upp sediment ur ån. Detta har ökat sedimentationen på åns bottnar, vilket medfört mer frekventa rensningar av vattendraget. Även den nuvarande våtmarken är påverkad av dikning men har aldrig blivit helt uppodlad. Huvuddelen hålls fortfarande öppen genom bete, men även betydande partier har också kontinuerlig slätter. Historiska kartor som skånska rekognoceringskartan visar att området kring Klingavälsån var ett fuktområde. Större delen av dalgången var täckt med alsumpskog men det fanns även stora våtmarksområden som saknade skog. Ån slingrade sig fram och bildade på sina håll ett deltalandskap av olika åfåror. Av den tidigare dominerade alsumpskogen återstår några små fragment av alskog i anslutning till ån. Klingavälsån ringlade sig fram och på vissa håll bestod ån av flera fåror som bildade ett nätverk.

Klingavälsån ingår i Lifeprojektet UC4LIFE där planerna om att återmeandra Klingavälsån med idéerna att använda den tjockskaliga målarmusslan som en symbolart för restaureringarna. Målet var att försöka odla fram unga musslor och återintroducera dessa i Klingavälsån. Syftet var att minska näringsämnestransporten och gynna växt- och djurlivet. Nytt bottenstrat med sten och grus har tillförts i ån.

Området har ett stort värde som fågelbiotop, framför allt för vadare. Fågelfaunan i området domineras av hävdgynnade och fuktberoende arter. Det arter som häckar är bland annat gulärta, sånglärka, storspov. Samtliga är upptagna på den nationella rödlistan över hotade arter. Dessutom häckar tofsvipa och rödbena i området. Vid Hemmestorpsmölla har storkprojektet ett av sina hägn vilket innebär att det förekommer frihäckande vita storkar i området. Under vår- och höstflyttningen uppträder, i samband med översvämningar, vadare och änder i området. Grönben, brushane, skogssnäppa är arter som regelbundet rastar. Vegetationen är omväxlande med en dominans av fuktängar. Under vintern översvämmas dessa med vatten från Klingavälsån eller biflöden till densamma.

Hela vattendraget Klingavälsån samt ett storområde som omfattar en stor del av omgivningen kring ån samt hela sjölandskapet med Sövdesjön, Snogeholmsjön och Ellestadsjön är utpekad och beslutad som nationellt särskilt värdefullt vatten med avseende på naturvärden (Naturvårdsverket).

EU:s ramdirektiv för vatten (eller vattendirektivet) anger vad EU-länderna minst ska klara vad gäller vattenkvalitet och tillgång på vatten. Området ingår också i ett större område som utgör RAMSAR-område.

Även de i närheten av ån belägna mindre alluviala skogspartierna dominerade av klibbal sätts under vatten större delen av vinterhalvåret. Jordarna är organogena med ställvis rikliga lager av starrtorvbilning vilande på alluvial sand. I fuktängsvegetationen är dock insprängda mindre ytor med högörtäng. På sandiga högre belägna partier förekommer rödven- och fårsvingelhed. Även örtrik rödvengräsmark förekommer ställvis. Inom de sandiga betesmarkerna och åkermarkerna finns en värdefull insektsfauna med t.ex. dyngbaggar och hotade åkerogräs.

Centralt i området strax söder om vägen mellan Sjöbo och Dalby finns några kalkfuktängar, som hyser en artrik och värdefull flora. Hävd i form av bete är nödvändigt för att inte floran skall utarmas. Om dessa arter skall kunna garanteras en långsiktig överlevnad är det angeläget att skötselåtgärder fastlägges som innebär en fortsatt kontinuitet i den hävd som format vegetationstypen. En närmare beskrivning av naturtyper och arter finns under rubriken Beskrivning av naturtyper och arter.

Genom sitt relativt tätortsnära läge har området betydelse som studieobjekt i undervisningen. För den kulturhistoriskt, botaniskt och ornitologiskt intresserade allmänheten är slätter- och betesmarkerna relativt lättillgängliga exkursionslokaler. Området är viktigt för nominatrasen av Skånes landskapsdjur Kronhjort. Vildsvin förekommer frekvent.

Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper (se tabell 1 och bilaga 1) konstaterades vid fältbesök under växtsäsongen år 2002 .

Tabell 1. Klingavälsån-Karups naturtyper med arealer och Natura 2000-arter. Natura 2000-koder inom parentes. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid.

Naturtyp	Areal (ha)		Totalareal (ha)
	Bevarandestatus		
	Fullgod	Icke fullgod	
Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260) ♦		16,7	16,7
Ris- och gräshedar nedanför trädgränsen (4030) ♦	28,0	21,6	49,6
Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat (6230) * ♦	0,16		0,16
Fuktängar med blåttåtel eller starr (6410)	16,2	125,1	152,2
Fuktängar med blåttåtel och starr – Kalkfuktäng (6411)	10,9		
Högörtsamhällen (6430)		6,4	6,4
Rikkärr (7230)	0,4		0,4
Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ (9070)	22,2		22,2
Näringsrik ek- eller ek-avenbokskog (9160)		3,7	3,7
Svämlövskog (91E0, 9750)*	3,0	8,4	11,4
<i>Total areal naturtyper</i>	259,1		259,1
*prioriterad naturtyp enligt Natura 2000-nätverket			
♦ Arealen är inte beslutad av Regeringen ännu			
Arter	Bevarandestatus		
Stensimpa - <i>Cottus gobio</i> (1163)	Fullgod		
Tjockskalig målarmussla - <i>Unio crassus</i> (1032)	Icke fullgod		

Bevarandesyfte och bevarandemål

Det övergripande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Det övergripande bevarandesyftet i Klingavälsån-Karup är att bevara en våtmarksdominerad odlingslandskap med ett meandrande vattendrag. Huvuddelen hålls fortfarande öppen genom bete, men även betydande partier har också kontinuerlig slåtter. Området har ett stort värde som fågelbiotop, framför allt för vadare. Vegetationen är omväxlande med en dominans av fuktängar. Under vintern översvämmas dessa med vatten från Klingavälsån eller biflöden till densamma. Även de i närheten av ån belägna mindre alluviala skogspartierna dominerade av klibbal sätts under vatten större delen av vinterhalvåret. Naturtyperna vattendrag (3260), ris och gräshedar (4030), stagg-gräsmarker (6230), fuktängar (6410 och 6411), rikkärr (7230), trädklädd betesmark (9070) ekskog (9160) samt svämlövskog (91E0) finns i området. Länsstyrelsen vill prioritera vattendraget, fågelvärdena och betesmarkerna i Natura 2000-området, dvs 3260, 4030, 6230, 6410 samt 6411. Även Natura 2000-arterna stensimpa och tjockskalig målarmussla ska prioriteras. Enligt EU så är Svämlövskogar samt stagg-gräsmarken prioriterade ur ett europeiskt perspektiv. Motivering: Klingavälsån är det bäst bevarade vattendraget på slättbygden i Skåne. Vattendraget meandrar genom ett ålderdomligt landskap med t.ex slåtter och skottskogsrester finns bevarade. Betande kor och slåttring av hö håller de våta och fuktiga betesmarkerna öppna och utgör en viktig rastnings- och övervintringslokal för flera tusen fåglar, mest vitkindad gås och tranor. Fågelvärdena redovisas i SPA-området Klingavälsån (SE0430087). På grund av ny kunskap har nya arter och naturtyper pekats ut i området. Dessa har ännu inte beslutats av Regeringen.

Bevarandemål

Betesmarkerna (inklusive våtmark)

Arealen Ris- och gräshedar nedanför trädgränsen (4030) ska vara minst 49,6 hektar. Arealen av Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat (6230) ska vara minst 0,16 ha. Arealen av Fuktängar med blåttåtel eller starr (6410) ska vara minst 152,2 och undergruppen Kalkfuktäng (6411) ska utgöra minst 10,9 ha av dessa. Arealen Högörtsamhällen (6430) ska vara minst 6,4 ha och Arealen med Rikkärr (7230) ska vara minst 0,4 ha.

Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Naturtyperna rikkärr (7230) och vattendraget (3260) är de naturtyper som är extra känsliga för grundvattennivå och de kemiska egenskaperna och temperaturen på grundvattnet. Området ska vara välhävdad med bete och slåtter. Störningar som orsakar positiva effekter kan förekomma som t ex periodvis översvämmning, tramp, bäverdämmen etc. Våtmarken ska vara öppen där busk- eller trädskikt endast finns i liten omfattning. Det ska finnas kärr av rik typ samt kalkfuktängar.

Vegetationen är karakteristisk för naturtyperna och fläckvis mycket artrik. Våtmarken finns i anslutning till och står i nära förbindelse med omgivande vattendrag. Regelbunden hamling ska påverka området. Betesdjuren ska i normalfallet inte ges medel mot parasiter som finns kvar i dyngan och kan påverka dynglevande organismer negativt. Värdefulla träd t ex hagmarksträd, hamlade träd, hålträd, grova träd ska finnas.

Ingen skadlig ansamling av förna ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Det ska finnas blottad sand.

Skog och trädmiljöer

Arealen av alsumpskog (91E0) ska vara minst 11,4 ha och ekskog (9160) ska vara minst 3,7 ha. Trädklädd betesmark (9070) ska vara minst 22,2 ha. Solexponerade stammar och grenverk ska utgöra ett påtagligt inslag i delar av området.

Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av trädarterna al (enstaka) och ek (enstaka). Det ska finnas gamla träd, död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddelar samt träd med socklar. Fuktig och blöt mark vid stränder och våtmarker ska utgöra ett dominerande inslag i hela området.

Vattendraget

Arealen av Mindre Vattendrag (3260) ska vara minst 16,7 hektar. Det ska finnas en naturliknande hydrologisk regim och det ska finnas sträckor som präglas av erosion och sedimentation(meandring) som skapar blottlagd jord/strandzon och strandbrinkar. Det ska finnas en naturliknande vattenståndsvariation som skapar en variation av strandmiljöer med hög biologisk mångfald. Det ska finnas effektiva passager för djur, växter, sediment och organiskt material till anslutande vattensystem och svämplan. Vattenkvaliteten, syrgashalt och försurningssituationen ska alla vara goda. Vattendraget ska vara naturligt eller naturliknande med avseende på rätning och rensning samt innehålla naturliga strukturer. Följande strukturer ska finnas i området: Stor rovfisk som abborre och gädda ska förekomma i livskraftiga populationer med en ålders- och storleksfördelning som möjliggör en naturlig trofisk funktion i näringsväven. Vegetationen ska vara karakteristisk för naturtypen och är artrik. Natura 2000-arterna tjockskalig målarmussla (1032) och stensimpa (1163) ska finnas i livskraftiga populationer i området.

Målindikatorer

För Klingavälsån-Karup innebär detta följande målindikatorer:

Areal naturtyper

- Naturtypen *Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260)* skall omfatta minst 16,7 ha
- Naturtypen *Ris- och gräsheddar nedanför trädgränsen (4030)* skall omfatta minst 49,6 ha.
- Naturtypen *Fuktängar med blåttåtel eller starr (6410)* skall omfatta minst 152,2 ha.
- Naturtypen *Högörtsamhällen (6430)* skall omfatta minst 6,4 hektar.

- Naturtypen *Rikkärr (7230)* skall omfatta minst 0,4 ha.
- Naturtypen *Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ (9070)* skall omfatta minst 22,2 ha.
- Naturtypen *Näringsrik ek- eller ek-avenbokskog (9160)* skall ha en utbredning på minst 3,7 ha.
- Naturtypen *Svämlövskog (91E0,(9750))* skall ha en utbredning på minst 11,4 ha.

Ekologiska strukturer och funktioner

Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260):

- Den ekologiska statusen på vattendraget ska minst uppnå god ekologisk status. D.v.s. att de biologiska parametrarna uppnår minst god status. Den hydromorfologiska statusen bör dock eftersträva bättre än god status.
- De vattenkemiska förhållandena bör uppnå minst god status speciellt med avseende på näringsämnen och grumlande partiklar. Grundvattnet ska uppnå god kvantitativ och kvalitativ status.
- Vattenuttagen och dess påverkan på grundvattentillförseln och vattentillgången i ån behöver undersökas och åtgärdas.
- Död ved i vattendrag utgör viktiga strukturer och därför skall död ved lämnas kvar i Klingavälsån. Död ved kan dock i begränsad utsträckning behöva dras åt sidan vid risk för skador på ekonomiska värden vid återkommande översvämningar.

Betesmarkerna (4030, 6410, 6430, 9070):

- Markerna skall hävdas på ett sådant sätt att förnaansamling och igenväxningsvegetation inte påverkar flora och fauna negativt.
- Träd och buskar skall ha en krontäckning respektive täckningsgrad av högst 10 %.
- Inga produktionshöjande åtgärder (dikning, gödsling, kalkning, insådd av främmande arter) får genomföras.
- Konkurrenskraftiga ohävdsarter som t.ex. brännässla, åkertistel, hundkåx, älgört, skräppor, vildpalsternacka, stånds och veketåg skall endast förekomma i ringa omfattning.
- I naturtyperna 6410 och 6430 skall den nuvarande hydrologiska regimen med en hög grundvattennivå och regelbundna översvämningar bevaras.
- I de trädklädda betesmarkerna, naturtyp 9070, skall träden ha en krontäckning på mellan 25-35% och det skall finnas en bibehållen ålderskontinuitet av olika trädslag och trädåldrar. Det skall finnas minst 3 grova träd eller hålträd per ha och stående och fallen död ved skall inte tas bort.

Rikkärret (7230)

- Hydrologin skall bevaras ostörd, med en hög grundvattennivå och god vattenkvalitet utan tillförsel av näringsämnen.
- Kärret skall fortsätta betas.

Skogsmarkerna (9160, 91E0(9750)):

- Alla gamla (grova eller senvuxna) träd liksom hålträd skall bevaras och en naturlig åldersstruktur med kontinuerlig olikåldrighet i skogsnaturtyperna skall eftersträvas. Antalet gamla ädellövträd med en minimiålder på 150 år skall på sikt uppgå till minst 4 st./ha.
- Död ved såsom högstubbar, lågor och grenar ska finnas kontinuerligt i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Volymen död ved skall uppgå till minst 20 m³/ha.
- I naturtypen(91E0(9750)) skall hydrologin vara ostörd med en hög grundvattennivå och god vattenkvalitet, utan tillförsel av näringsämnen. Flödesregimen ska uppfylla klass 1 eller 2 enligt hydromorfologiska bedömningsgrunder med avseende på hydrologi.

För samtliga naturtyper gäller att:

- Artrikedomen och arttätheten i naturtyperna skall bevaras och utvecklas.
- Hotade eller sällsynta växt- och djurarter som är knutna till naturtyperna skall ges sådana förutsättningar att de kan förnyra sig i långsiktigt livskraftiga populationer.

Typiska arter för naturtyperna

Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260)

- Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta i naturtypen 3260. De typiska arterna grönling, öring, stensimpa, bäcknejonöga, tjockskalig målarmussla, *Baetis digitatus* (dagslända), *Baetis muticus* (dagslända), *Caenis rivulorum* (dagslända), *Elmis aenea* (skalbagge), *Ephemera danica* (dagslända), *Gammarus pulex* (kräftdjur) och *Hydraena gracilis* (skalbagge) har påträffats i naturtypen.

Ris- och gräsheddar nedanför trädgränsen (4030)

- Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta i naturtypen 4030. De typiska arterna backsippa och fältmalört har påträffats i naturtypen.

Fuktängar med blåttåtel eller starr (6410, 6411)

- Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta i naturtypen 6410. De typiska arterna majviva, gökblomster, stagg, ängsbräsma, hirsstarr och ängsnycklar har påträffats i naturtypen.

Högörtsamhällen (6430)

- Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta i naturtypen 6430. De typiska arterna kåltistel och gökblomster har påträffats i naturtypen.

Rikkärr (7230)

- Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta i naturtypen 7230. De typiska arterna näbbstarr, majnycklar, ängsnycklar, majviva, bandpraktmossa, guldspärrmossa och späd skorpeonmossa har påträffats i naturtypen.

Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ (9070)

- Det ska finnas minst 1 typisk art i genomsnitt per provyta i naturtypen 9070. De typiska arterna slätterfibbla och teveronika har påträffats i naturtypen.

Näringsrik ek- eller ek-avenbokskog (9160)

- Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta i naturtypen 9160. De typiska och karaktäristiska arterna storrams och ek har påträffats i naturtypen.

Svämlövskog (91E0,(9750))

- Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta i naturtypen 91E0. De typiska och karaktäristiska arterna skärmstarr, klibbal och ask har påträffats i naturtypen.

Natura 2000-arter*Stensimpa*

- För att arten skall bevaras i en långsiktigt livskraftig population i Klingavälsån krävs en god vattenkvalitet med riklig tillgång till lämplig föda i form av dagslände- och mygglarver, maskar och kräftdjur.

Tjockskalig målarmussla

- Den tjockskaliga målarmusslan skall bevaras i en livskraftig population, vilket kräver en god vattenkvalitet utan övergödning och föroreningar.
- Få tecken på igenslamning eller döda bottnar ska finnas. De filtrerar vattnet så igenslamning eller döda bottnar dör de av.
- Vattendraget ska meandra naturligt utan kanalisering eller reglering
- Värdfiskar ska också finnas i livskraftiga populationer.
- Områden med skuggande vegetation i den omgivande kantzonen runt vattendraget ska finnas. För musslan och dess värdfiskar kan enstaka träddungar och buskar utmed ån som skuggar vattendraget ha stor betydelse.

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus**Naturtyper***Betesmarkerna (4030, 6410, 6430, 9070)*

Vegetationen domineras av fuktängar typ tuvtåtel- och högstarrängar. Karaktärsarter i dessa är vass-starr, tuvtåtel, brunven, krypven, ängskavle, rödsvingel, ängsbräsma, revsmörblomma och i mer låglänta partier kärrkavle, ängsull, och kabbleka. Arterna är till

viss del hävdberoende och vegetationstypernas allmänna habitus avviker. Artsammansättningen skiljer sig däremot inte så markant mellan slåttade och betade partier. Högstarrängen övergår till tuvtåteläng om betetrycket blir för högt. Däremot klarar högstarrsamhället mycket väl en regelbunden slåtter. Även tuvtåteln klarar slåtterhävden väl, men tenderar att växa ut i mattor på liknande sätt som vass-starren. Fuktängsområdenas hävdstatus varierar, vissa partier är i god hävd och bedöms vara i fullgod bevarandestatus. Stora delar är mindre välhävdade och påverkade av dikningsåtgärder varför de ej kan anses uppfylla kraven för fullgod bevarandestatus.

I områdets nordvästra del förekommer fårsvingelhed, med arter som backsippa, monke, gråfibbla, hedblomster, flockfibbla, ljung, borsttåtel m.fl. arter. Bland mossor och lavar märks hårbjörnmossa och blek gräsmossa samt islandslav och renlavar. Även rödvenshed med arter som knippfryle, hedblomster, fältmalört, sandstarr och borsttåtel förekommer samt trädklädd rödvensgräsmarktyp med mestadels ek men även björk i trädsiktet. En del av ekarna är stora och ålderstigna, men även yngre individer finns. I fältsiktet dominerar rödven, teveronika, liljekonvalj, ekorrbar, bergdunört, ängssyra, kamäxing. Även trädlösa torra till friska gräsmarker förekommer spritt i området. De torra betesmarkerna är i god hävd och uppfyller kraven för fullgod bevarandestatus.

Rikkärr

I rikkärret förekommer arter som hirsstarr, hundstarr, majnycklar, majviva, ängsbräsma, näbbstarr, vippstarr, loppstarr, vildlin, kärrsälting, ängsnycklar, småvänderot och ängsull. I bottenskiktet märks spjutmossa tydligt men även guldspärrmossa, kärrbryum, stor skeds-mossa, bandpraktmossa, stor fickmossa och späd skorpionmossa. Rikkärret har en fullgod bevarandestatus. Runt om rikkärret dominerar arter som jättestarr, vippstarr och bunkestarr. Kvävetillförsel kan ge ökad tillväxt och förändrad artsammansättning i strandzonen, medan fosfortillförsel kan ge ökad igenväxning i vattendrag. Med avseende på tungmetaller och miljögifter så har naturtypen inga toppkonsumenter som typiska arter. En jämn vattentemperatur är en viktig förutsättning för naturtypens växt- och djurliv.

Skog (9160, 91E0(9750))

Skog förekommer i mindre partier i form av svämlövskogar utmed vattendrag och en dunge av ek-avenbokskog. Svämlövskogen som domineras av klibbal utgörs av gammal stubbskottsäng. Områdena med skog saknar ofta strukturer som död ved och grova träd varför skogarna anses ha icke-fullgod bevarandestatus. Vissa alskogar har socklar som visar på lång kontinuitet och har därför fullgod bevarandestatus. En viss kunskapsbrist finns dock i området.

Vattendrag (3260)

Benämning på vattendraget i VISS: EU_CD: SE616936-135849

Längden på Klingavälsån var tidigare 37 kilometer men efter rätning av fåran under 1940-talet är den nu något kortare. Nu har dock ån delvis återställts till sitt ursprungliga förlopp. I samband med restaureringen har särskilda åtgärder vidtagits för att gynna musselfaunan i vattendraget bl a genom utplantering av tjockskalig målarmussla samt tillförsel av lämpligt bottensubstrat i de nygrävda åsträckorna. Påverkan på bottenfaunan kommer att vara positiv genom ett mer naturligt lopp med varierad botten och bitvis fuktigare omgivning. En minskad rensning gynnar bottenfaunan. Restaureringen är nu avslutad men man har inte sätt alla effekter av restaureringen ännu.

Klingavälsån är ett biflöde till Kävlingeån. Avrinningsområdet är 240 km². Utflödet varierar mellan 0,5 m³/s under sommaren och 10 m³/s under vintern. Medelvattenflödet under året är 2,2 m³/s.

En provpunkt strax uppströms Klingavälsåns utlopp i Kävlingeån provtas en gång per månad. Medelhalterna i denna punkt under åren 1988-2010 är för kväve 2,7 mg/l och för fosfor 0,063 mg/l. Enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder för sjöar (rapport 4913) är totalhalter över 1,25 mg/l kväve och 0,05 mg/l fosfor att betrakta som mycket höga halter (klass 4). I ett nationellt perspektiv är det alltså fråga om mycket höga halter av såväl kväve som fosfor. Både kväve- och fosforhalterna visar en tydlig nedåtgående trend under den undersökta perioden, men har under de 19 åren, med undantag för fosfor år 2002, aldrig legat under Naturvårdsverkets gränsvärde (sjöar) för mycket höga halter.

Grumligheten är ofta hög i Klingavälsån. Jordarterna i Klingavälsåns dalgång utgörs av svämsediment av lera och finmo samt inslag av torvjord som är erosionsbenägna. Det finns också mycket finkornig sand. Vid höga vattenflöden kan erosionen i vattendraget bli omfattande, särskilt efter rensningsinsatser. Nya slambankar byggs då upp på visa ställen. Naturtypen karaktäriseras av låg pH-buffringsförmåga. Tillförsel av kväve kan öka igenväxning i naturtypens strandzon och tillförsel av fosfor kan ge ökad igenväxning i vattendraget.

Klingavälsån utgör avlopp för Sövdesjön, söder om Sjöbo, men avvattnar genom denna även Snogeholmssjön och Ellestadssjön. Dessutom får ån vatten från en mängd mindre biflöden som strömmar ner från Romeleåsen i söder.

Från Sövdesjön rinner ån huvudsakligen i nordvästlig riktning tills den viker av norrut över Vombs ängar och flyter ut i Kävlingeån. Klingavälsån har till följd av vegetationstyper och kontinuerlig hävd sedan länge haft stor betydelse för fågelfaunan. Stora flockar av övervintrande gäss och olika arter av rovfåglar präglar vinterperioden. Även andra häckande och rastande fåglar har gjort området känt. Bland de arter som ingår i fågeldirektivet Natura 2000 kan t.ex. grönbena, trana, ljungpipare, törnskata, kungsfiskare och fältpiplärka nämnas. När det gäller fisk i Klingavälsån så dominerar framförallt stensimpa och grönling. I övrigt finns arterna abborre, björkna, bäcknejonöga, gädda, gärs, id, löja, mört, storspigg, sutare, ål och öring. Därutöver fångades den främmande arten signalkräfta. Fisket har statusklassats till framförallt otillfredsställande/dålig status enligt nya bedömningsgrunderna. Ål är akut hotad (CR, enligt rödlistan 2010).

Innan vattendraget restaurerades bestod vattendragets botten av framförallt sand och finsediment med inslag av grus. Det förekom nästan inga stenar eller block i ån men en del rester av död ved. Idag har grus och sten tillförts ån. Beskuggningen var i stort sett obefintlig och det fanns breda bårder med jättegroe, igelknopp och blomvass. I åfåran fanns olika nateväxter, vattenpest och påväxtalger. Större bara jordytor längs med restaureringsområdena har besåtts med gräs som etableras snabbt men som inte klarar kalla vintrar och därför på sikt konkurreras ut av inhemsk flora.

Bottenfaunasamhället visar på obetydlig försurnings- och föroreningspåverkan. Vid tidigare undersökningar pendlar föroreningspåverkan mellan att vara svag eller obetydlig och har hög status samt ett högt naturvärde. De för Skåne ovanliga arterna *Lype reducta* (nattslända), *Riolus cupreus* (skalbagge), *Bithynia leachii* (snäcka) finns i ån. Förutom *Riolus cupreus* (skalbagge) har ytterligare två ovanliga arter *Hemiclepsis marginata* (igel), *Procloeon bifidum* (dagslända) påträffats 2001 i Klingavälsån. Faunan är bitvis trivial och dominerades av simmande dagsländor, sötvattensmärta och knottlarver.

Dikningsföretag finns inom Natura 2000-området både i större delen av huvudfåran och i tillrinnande vattendrag, båtudsområdet är relativt stort och rensningar genomförs regelbundet.

Påväxt-kiselalger bedöms ha måttlig status och visar att vattendraget är näringspåverkat. Detta stöds även av vattenkemiska resultat. Fisk i ån bedöms ha dålig status och visar på ett miljöproblem som rör organismers vandringsmöjligheter samt vattendragets flöde och form. Då fisken inte är representativa för vattendraget och tillförlitligheten på dem är låg bedöms vattenförekomsten få bibehålla otillfredsställande ekologisk status.

Ekologisk status för denna vattenförekomst är av vattenmyndigheten (för Södra Östersjöns vattendistrikt) redovisad som *otillfredsställande* (2009). Kvalitetskravet (miljökvalitetsnormen, MKN) är *god ekologisk status* med tidsfrist 2027 för övergödning och 2021 avseende sk kontinuitets- och morfologiska förändringar. Kvalitetsfaktorer som främst legat till grund för klassningen har varit fisk och näringsämnen (fosfor). För de av EU gemensamt utpekade prioriterade miljöfarliga ämnen, vilka utgör grunden för klassning av kemisk status, är status och MKN redovisad (2009) som *God* till 2015 (exklusive kvicksilver). Ån har påverkats av två avloppsreningsverk i Sövde och i Blentarp men nu är Sövde reningsverk nedlagt och spillvattnet kopplas vidare till Sjöbo. Blentarps reningsverk ska läggas ner i år.

Natura 2000-arter

Stensimpa

Stensimpan lever under stenar och grus i grunt vatten i sjöar, älvar, bäckar samt lokalt i brackvatten. Den är mycket stationär och mest aktiv nattetid. Stensimpan går ner till djupare vatten under vintern.

Vattnet ska helst vara klart och syrerikt. Födan utgörs av slände- och mygglarver, maskar och kräftdjur m.m.

Arten leker mellan mars och juni.

Tjockskalig målarmussla

Den tjockskaliga målarmusslan har minskat drastiskt sedan 1950-talet och har försvunnit från många av de tidigare kända svenska lokalerna. 2008 upptäcktes skal från Tjockskalig målarmussla i rensmassorna efter en rensning. Arten har inte varit känd för området tidigare.

Arten lever i rinnande vatten med sand- eller grusbotten men i Skåne finns den också i sjöar men då ligger de i anslutning till åarnas in och utflöden så de får vattengenomströmning. Tjockskalig målarmussla kan hittas såväl på steniga som grusiga och sandiga bottenar. Den föredrar erosionsbotten utan inbäddning och pålagring av finsediment. De små musslorna lever under sina första år nedgrävda i syrerika grusbottenar (väl syresatt fingrus utan inslag av organiskt material). De högsta tätheterna hittas i rinnande till svagt strömmande vatten, medan arten är direkt ovanlig såväl i lugnflytande som i starkt strömmande och forsande miljöer. De filtrerar vattnet så vattnet måste ha en god vattenkvalitet. Äggen utvecklas i honan och släpper sedan taget som en glochidielarv som sätter sig på värdfiskens gälar. Värdfisken är troligtvis stensimpa eller elritsa samt lake, löja och färna. Ungmusslorna lämnar fisken och gräver ner sig i botten sedimentet under flera år. I Klingavälån har tjockskalig målarmussla lyckats återintroduceras och efter ett år verkar LIFE-projektet ha lyckats bra då juvenilerna trivs i det restaurerade vattendraget.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Ett nära samarbete mellan berörda myndigheter och den som äger eller brukar en mark är en av de viktigaste förutsättningarna för att ett områdes värdefulla livsmiljöer och arter ska finnas kvar.

Naturvärdena i området bevaras bäst genom en bibehållen slåtter- och beteshävd på de idag hävdade markerna. En dynamik med träd och buskar får förekomma men igenväxningsvegetation måste hållas efter. Förutsättningar för att säkerställa det långsiktiga bevarandet av fuktiga och blöta marker är en bibehållen hög grundvattennivå med god vattenkvalitet samt ingen extern tillförsel av näringsämnen. Skyddszoner runt själva vattendraget behövs när det är åkermark som gränsar till vattendraget.

Vattendragets variation gällande bottensubstrat, vegetation och strandstrukturer förutsätter oreglerad vattenföring. Den naturliga vattendynamiken är därmed en förutsättning för att upprätthålla livsmiljön för naturligt förekommande arter.

Fria vandringsvägar i vattendraget såväl som i anslutande vattensystem. Strandskogen är viktig för beskuggning av strandnära partier och för tillgången på substrat i form av nedfallande material, stambaser, socklar och död ved i eller i anslutning till vattendraget. I låglänta delar och på finkorniga jordar, där vattendrag tillåts meandra, karakteriseras den naturliga närmiljön av omväxlande erosions- och sedimentationspartier med regelbundet blottlagd jord och förekomst av branta strandbrinkar. Ingen påslamning av botten ska ske. God vattenkvalitet är avgörande för många av naturtypens typiska arter och för Natura 2000-arterna stensimpa och tjockskalig målarmussla.

I de små partierna med skog är kontinuitet och en varierad ålderstruktur förutsättningar för att utveckla den biologiska mångfalden i dessa naturtyper. Olika strukturer och substrat såsom förekomst av gamla och grova träd och förekomst av död ved i olika nedbrytningsstadier är en förutsättning för att uppnå gynnsam bevarandestatus. Tjockskalig målarmussla gynnas av habitatvård med inriktning mot de värd fiskar som förekommer i vattendraget.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

De största riskerna för områdets naturtyper och Natura 2000-arter är:

- Förändring av hydrologin i eller utanför området. Reglering av vattenföringen; småskalig utbyggnad i kvarvarande oreglerade vattendragssträckor eller fortsatt/ökad påverkan i redan reglerade vatten, t ex sänkt minimitappning, ökad korttidsreglering. Reglering kan orsaka störd flödesdynamik, fragmentering/ vandringshinder, överdämning av våtmarks- och strandområden, torrläggning av vattendragssträckor och/eller ändrade näringsförhållanden.
- Minskade vattenståndsvariationer och jämnare flöde orsakar mer ensartade botten och strandmiljöer och minskar förutsättningarna för arter som är beroende av naturlig flödesdynamik.
- Upphörd hävd, igenväxning och olika produktionshöjande åtgärder. Igenväxning av sly och träd är ett hot såväl vid ån som i fäll och ägo gränser pga att de utgör spaningsplatser för kråk- och rovfåglar. Kraftledningar utgör också spaningsplatser för kråk- och rovfåglar vilket missgynnar vadare och stör landskapsbilden.
- Ökande parasittryck som gör att det är svårare att få hävd på markerna.
- Avverkning av grova träd och borttagning av död ved.
- Övergödning eller annan förorening av yt- eller grundvatten.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.
- Infrastrukturanläggningar; byggande, underhåll och trafik kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i diken och vattendrag. Broar och vägtrummor kan utgöra vandringshinder och vara flaskhalsar vid höga flöden (med risk för utspolning av vägbankar mm).
- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering samt markanvändningsförändring i angränsande områden.
- Reglering av vattendraget och fragmentering är negativt för målarmusslan. Rensning rätning, kulvertering eller andra fysiska ingrepp som kanalisering, fördjupning och invallning för att förhindra översvämning i vattendraget är negativt, återmeandering och rivning av dämmen anses dock vara positivt för vattendraget.
- Omfattande körande i vattnet eller i omgivande fuktiga marker. Att betesdjuren går ner i vattnet anses inte vara ett hot då de samtidigt håller efter vegetationen i vattenfåran.
- Vattenuttag under perioder med lågvattenflöde innebär risk för uttorkning, förhöjda vattentemperaturer och syrgasbrist.
- Utsättning av främmande växt- och djurarter i vattendraget.
- Uppförande av vattenkraftanläggning.

- Breddning från reningsverken i Sövde och Blentarp
- Placeringen av järnväg t.ex. Simrishamnsbanan kan vara ett hot.
- Avverkning och borttagande av skuggande träd och buskar längs mindre vattendrag leder till kraftiga temperatursvängningar med höga maximitemperaturer och ökad risk för igenväxning.
- Intensivt jordbruk leder till ökad eutrofiering vilket kan leda till igenväxning och förändrade bottenförhållanden.
- Vid erodering av jord grumlans vattnet och halterna av näringsämnen ökar. I meandrade vattendrag så tar vattnet material i yttersvängarna som sedan lagras på andra ställen. Pga högt grundvatten i biflöden trycks vatten ut med stor kraft ut i ån och kanter eroderas och näringsämnen förs vidare.
- Lokala populationer av stensimpa hotas på sikt av försämrade syreförhållanden i bottarna.
- Höga halter av nitratkväve (>2 mg/l) leder till försämrad reproduktion hos den tjockskaliga målarmusslan.
- Fragmentering i kombination med små delpopulationer av tjockskalig målarmussla. I många vattendrag är bestånden små och glesa samtidigt som det inte konstaterats förekomst av små musslor. Lokalt är bestånden så små att de riskerar att försvinna till följd av slumpfaktorer.

Skydd och bevarandeåtgärder

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27-29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges

Markägare har eventuellt rätt till ersättning om tillstånd inte kan ges och Natura 2000 innebär avsevärda begränsningar i pågående markanvändning inom den berörda delen av fastigheten. Mer information finns i Naturvårdsverkets broschyr "Natura 2000 Värdefull natur i Sverige" och på Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Skydd och regleringar

Området är avsatt som naturreservat, men skötselplan saknas. En skötselplan som styr skötseln i området är nödvändig. Det viktigaste i området är att området betas och slåttas. Det finns miljöstöd för betesmarker på nästan hela området, några skogar samt enstaka små betesmarker har inte miljöstöd. Vi har inte kunskapen om dessa områden betas/slås ändå. Länsstyrelsen anser att området är tillräckligt reglerat med miljöstöden. Målsättningen skall vara att ån0 har kvar instrålningsskyddande trädriddå där det finns och att vattendraget meandrar. Skötselplan ska ändå finnas och arbetet med skötselplanen är inplanerat till år 2017.

Då återmeandringsprojektet UC4LIFE var omfattande bedömdes det vara en vattenverksamhet som kräver tillstånd enligt 11 kap 9 § miljöbalken. Av vattendomen

framgår att den delvis igenlagda åfåran utgår ur dikningsföretaget och att ansvar för underhåll av den kvarvarande kanalen, samt den nygrävda åfåran, ensamt åläggs Naturvårdsverket. Dikningsföretaget har endast rätt att påkalla underhåll från Naturvårdsverkets sida.

Omgivande marker skall skyddas mot exploatering, grundvattensänkande åtgärder mm med stöd av gällande lagstiftning (plan- och bygglagen, miljöbalken med flera lagar).

Skötselplan måste fastställas

Bevarandeåtgärder

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områden och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå målen är ett gott samarbete mellan staten och den eller dem som äger eller brukar marken. Om skötseln av ett Natura 2000-område orsakar merkostnader för en markägare eller arrendator kan ersättning fås, till exempel miljöersättning för betesmarker. Markägaren kan även skriva skötselavtal med Länsstyrelsen. Mer information om regler, ansvar och ersättningar i samband med Natura 2000 finns i Naturvårdsverkets broschyr "Natura 2000 Värdefull natur i Sverige" och på Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Prioriterade bevarandeåtgärder

De prioriterade bevarandeåtgärderna är att fortsätta hävda betesmarkerna kring Klingavälsån genom bete och slåtter och att fortsätta restaurera vattendraget så att det får bättre vattenstatus och att den tjockskaliga målarmusslan samt stensimpa kan trivas och fortplanta sig i ån.

En skötselplan måste göras.

Restaureringsåtgärder

- Nu när vattendraget restaurerats så att det gynnar musslorna samt värdfiskarna så kan reproduktion med ungmusslor stå i fokus. LIFE-projekt kan göra det möjligt. De planerade åtgärderna kan bidra till att god ekologisk status bibehålls eller uppnås i Klingavälsån
- Åtgärder i vattendraget skall anpassas för att bl.a. gynna värdfisk till tjockskalig målarmussla. Utläggning av grusmaterial för att gynna tjockskalig målarmussla utförs på sex delsträckor om ca 10 m i ån. På dessa avsnitt anläggs bottenlutningen brantare än 0,46‰ för att mellan dessa sträckor ha en något flackare bottenlutning. Dessa vattendragspartier med något bättre fall och steniga grusiga bottenförhållander kommer att innebära en mer variationsrik vattenmiljö som kommer att gynna en rad olika bottenorganismer förutom den tjockskaliga målarmusslan.
- Innan befintlig åfåra fylldes igen grävdes bottenmaterial upp och flyttades över till den nya åfåran för att överföra musslor och övrig bottenfauna till det nya vattendraget. Musslor från den kvarvarande kanalen samlades in och överfördes till den nya åfåran.

- Samtliga hinder behövde åtgärdas för att öka framkomligheten för mer simsvaga arter, vilka kan vara eventuella värd fiskar till den tjockskaliga målarmusslan, t.ex. har ett nytt lopp förbi Hemmestorps mölla gjort att vandringshindret försvunnit härifrån.
- Återmeandring samt återställande av våtmarker i Klingavälåns mellersta del har genomförts. Den tjockskaliga målarmusslan har återintroducerats till Klingavälåsen, eftersom den övriga mänskliga påverkan från omgivande mark är betydligt mindre här samt att bottensubstrat etc kan anpassas till musslan i samarbete med återmeandringprojektet.
- Låta vattendraget meandra ökar vattenkvaliteten i Klingavälåsen.
- Hur vattenuttag, speciellt under torra somrar påverkar grundvattentillförsel och vattentillgång i vattendraget behöver undersökas och åtgärdas genom att erforderliga tillstånd för vattenuttag söks hos Länsstyrelsen.

Löpande skötsel

- Fortsatt hävd, om möjligt med slåtter och efterbete med nötkreatur och/eller hästar. Framförallt gäller detta i områden med kontinuerlig slåtter (6410).
- Regelbunden slyröjning men bevara en del träd som skuggar vattendraget.

Uppföljning

Uppföljning av naturtyper och arter inom Natura 2000-områdena kommer att ske med omdrev vart 6:e eller 12:e år beroende på naturtyp och art. Vissa delar av uppföljningen, som t.ex. areal är obligatoriska medan andra delar kan väljas av länsstyrelserna själva. Mer information om enskild naturtyp/art finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Effekterna av vattendragsrestaureringen följs upp genom provtagningsprogram som är utformad för projektområdet Klingavälåsen inom Lifeprojektet UC4Life. Effekterna av återintroduktionsinsatser följs också upp.

Övrigt

Bevarandeplanen gäller tills vidare. Bevarandeplanen kommer att revideras om ny kunskap ger anledning till det.

Referenser

Artdatabankens Artfaktablad (1992-2001) för de rödlistade arterna inom området.
 Artdatabankens information till Länsstyrelsen i Skåne Län om rödlistade arter, GIS-skikt.
 Cederberg B, Löfroth M. (eds) 2000. Svenska djur och växter i det europeiska nätverket Natura2000. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
 Ekologgruppen (J. Hammar, J. Krook, B. Wedding), 2013. Restaurering av Klingavälåsen uppströms Hemmestorpsmölla - Miljökonsekvensbeskrivning. 2013-01-28. Kävlingeåns vattenråd.
 Lundberg, S. & Österling, M. (red.) 2016. Målarmusslans återkomst – till nytta för människa, djur och natur. Handbok, UC4LIFE, Länsstyrelsen i Skåne län.

Löfroth M. (ed.) 1997. Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000. Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets förlag.

Skogsstyrelsen, Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsen. 2000.

Skogsvårdsstyrelsen 1995-11-08. Nyckelbiotopsinventeringen.

Översiktsplan för Lunds och Sjöbo kommuner.

Bilagor

1. Kartor med naturtyper enligt Natura 2000 från V till O
2. Naturtypskoder för kartan
3. Övriga upplysningar och skyddsintressen
4. Rödlistade arter

Upprättad av Länsstyrelsen i Skåne län

Planförfattare: Yngve Persson

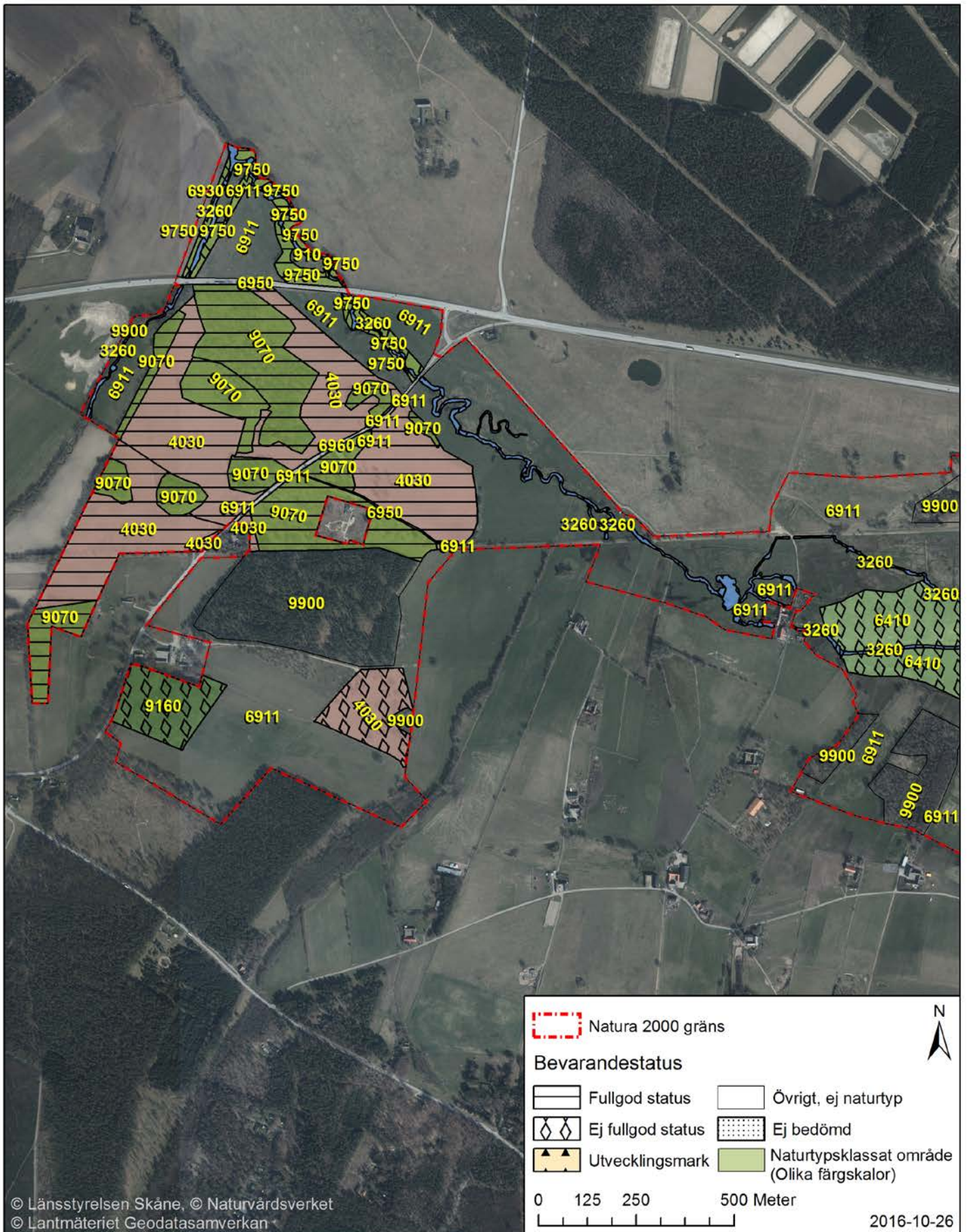
Senast reviderad 2010-06-15 av Anders Olsson, 2015-07-03 av Marie Löfberg och 2016-08-15 av Marie Björkander

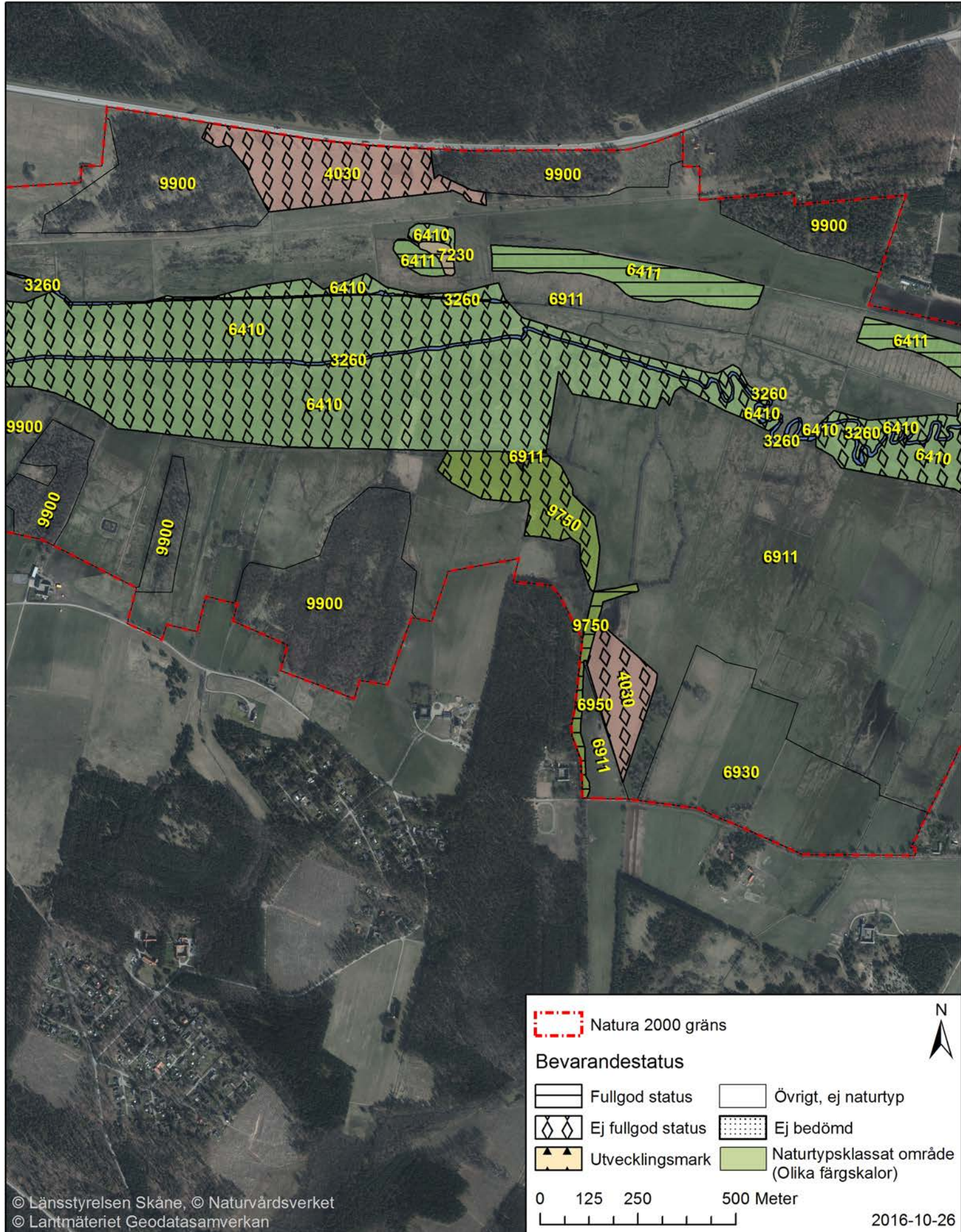

Natura 2000-området Klingavälsån-Karup (SCI), SE0430110 med naturtyper

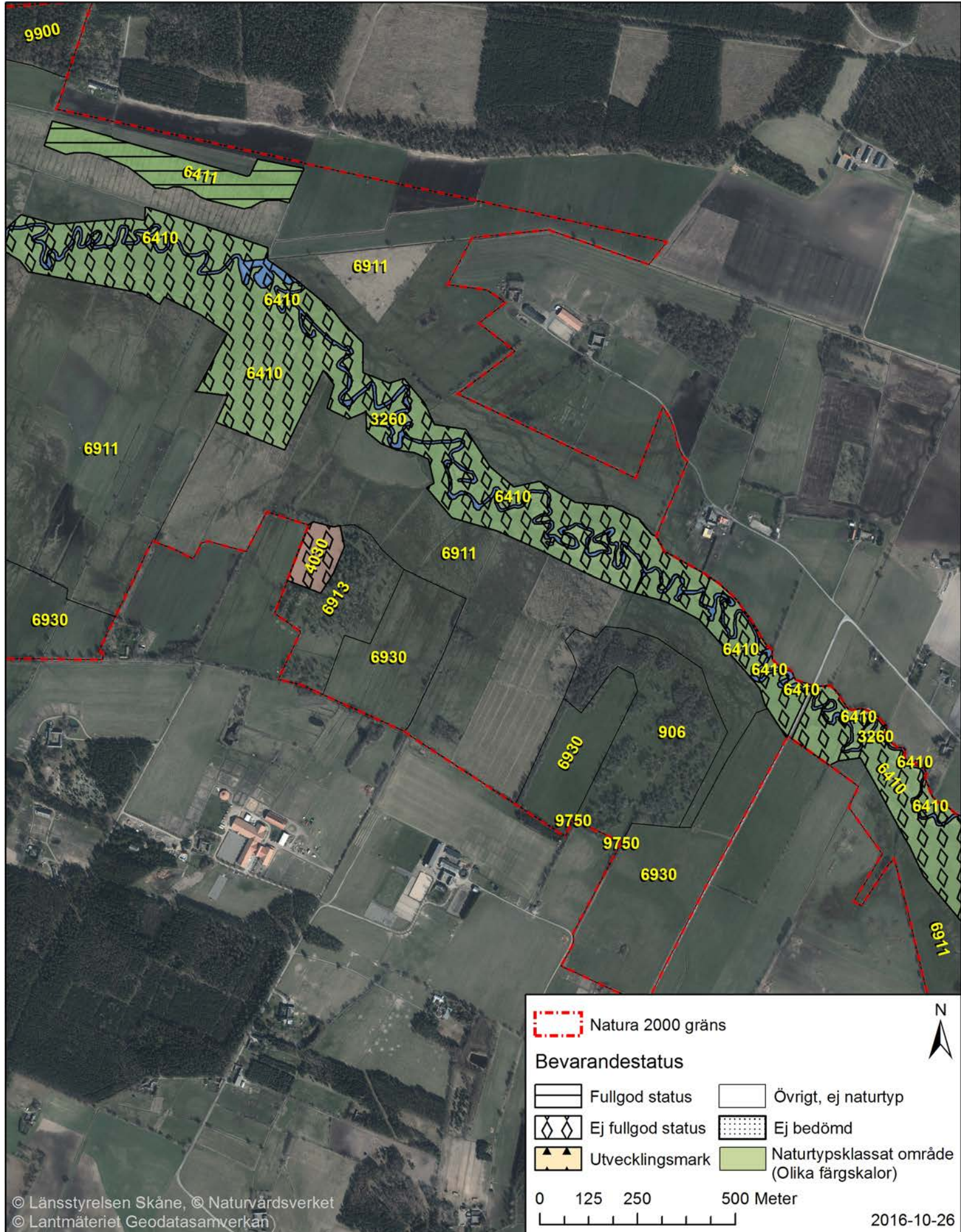
Karta 1 av 4

Förteckning över naturtyper återfinns i bilaga 2

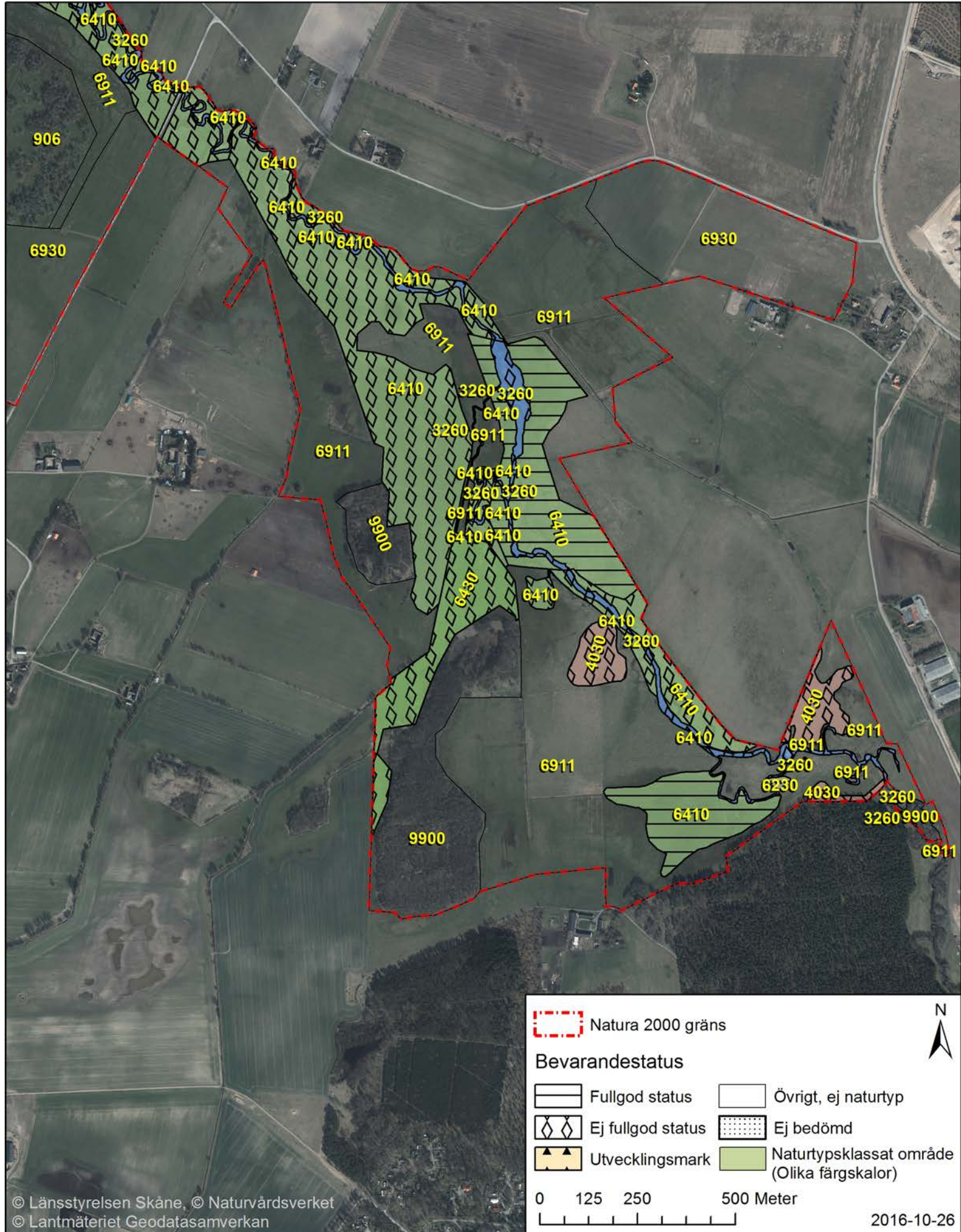

Förteckning över naturtyper återfinns i bilaga 2

Förteckning över naturtyper återfinns i bilaga 2

Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan

Naturtyper

- 3260 - Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor
- 4030 - Ris- och gräsheddar nedanför trädgränsen
- 6230 - Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat
- 6410 - Fuktängar med blåttåtel eller starr
- 6411 - Fuktängar med blåttåtel eller starr –Kalkfuktäng
- 6430 - Högörtssamhällen
- 7230 - Rikkärr
- 9070 - Trädklädd betesmark
- 9160 - Näringsrik ek- eller ek- avenbokskog
- 91E0 (9750) - Svämlövskog

Icke-naturtyper

- 901 - Tallskog
- 910 - Hygge
- 6911 - Öppen kultiverad betesmark
- 6913 - Trädbärande kultiverad betesmark
- 6930 - Åker
- 6950 - Väg + vägkantsvegetation
- 6960 - Övrig öppen ickenatura-naturtyp
- 9900 - Icke-natura skog

Bilaga 3, Övriga upplysningar och skyddsintressen för Klingavälsån - Karup

Klingavälsån – Karup är förutom ett Natura 2000-område också;

- en del av naturreservatet Klingavälsåns dalgång (bildat 1968).
- en del av Natura 2000 SPA-området Klingavälsån (SE 0430087).
- område av riksintresse för naturvård (Klingavälsån).
- område av riksintresse för kulturmiljö (Everlöv-Kumlatofta-Ilstorp).
- klassificerat som särskilt betydelsefullt våtmarksområde (Ramsar, bildat 1974).
- utsett till Important Bird Area av Birdlife International.
- område med skyddsområde för vattentäkt.
- område i ängs- och hagmarksinventeringen 1990.
- område med beträdnadsförbud vår och sommar (Karups ängar).

Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna 2015

Rödlistade arter placeras i olika hotkategorier beroende på risk för utdöende i vilt tillstånd inom olika tidsperspektiv. Arter med extremt/mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära/nära framtid placeras i kategorin CR (Critically endangered; akut hotad) resp. EN (Endangered; starkt hotad). Arter som löper stor risk för utdöende i ett medellångt tidsperspektiv placeras i kategorin VU (Vulnerable; sårbar). Arter som bedöms ligga nära kategorin VU men inte uppfyller alla kriterier placeras i kategorin NT (Near Threatened; missgynnad). F= Fridlyst. Ågp = Åtgärdsprogram finns. B2= Ingår i artskyddsförordningen.

Naturtyp/Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/annan fakta
Kärlväxter	ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN
	blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	F
	bokarv	<i>Stellaria neglecta</i>	NT
	fågelarv	<i>Holosteum umbellatum</i>	VU
	hedblomster	<i>Helichrysum arenarium</i>	VU
	hålnunneört	<i>Corydalis cava</i>	NT
	hålröt	<i>Aristolochia clematitis</i>	NT
	klibbveronika	<i>Veronica triphyllos</i>	VU, Ågp
	klubbfibbla	<i>Arnoseris minima</i>	EN, Ågp
	klätt	<i>Agrostemma githago</i>	CR, Ågp
	loppstarr	<i>Carex pulicaris</i>	VU
	luktvädd	<i>Scabiosa canescens</i>	VU
	majviva	<i>Primula farinosa</i>	NT
	piggstistel	<i>Carduus acanthoides</i>	NT
	Pipstäkra	<i>Oenanthe fistulosa</i>	EN
	revig blodrot	<i>Potentilla anglica</i>	VU
	ryl	<i>Chimaphila umbellata</i>	EN
	skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	CR
	slätterfibbla	<i>Hypochaeris maculata</i>	VU
	tvåblad	<i>Neottia ovata</i>	F
	vanlig backsippa	<i>Pulsatilla vulgaris subsp. vulgaris</i>	VU
	vanlig luddvicker	<i>Vicia villosa subsp. villosa</i>	VU
	vittåtel	<i>Aira caryophyllea</i>	VU
	åkerfibbla	<i>Hypochaeris glabra</i>	VU, Ågp
	åkerranunkel	<i>Ranunculus arvensis</i>	VU, Ågp
	ängsnycklar	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	F

	sanddådra	<i>Camelina microcarpa</i>	VU, Ågp
<i>Svampar</i>	dvärgfjällskivling	<i>Lepiota echinella</i>	VU
	oxtungssvamp	<i>Fistulina hepatica</i>	NT
<i>Lavar</i>	almorangelav	<i>Cerothallia luteoalba</i>	CR
	bokkantlav	<i>Lecanora glabrata</i>	NT
	bokvärtlav	<i>Pyrenula nitida</i>	NT
	grynig dagglav	<i>Physconia grisea</i>	NT
	grå ladlav	<i>Cyphelium trachyloides</i>	CR, Ågp
<i>Insekter</i>		<i>Hypocopus latridioides</i>	DD
		<i>Ceutorhynchus posthumus</i>	NT
		<i>Ceutorhynchus griseus</i>	NT
		<i>Ceutorhynchus chalybaeus</i>	NT
		<i>Mogulones javetii</i>	NT
		<i>Margarinotus obscurus</i>	NT
		<i>Mimumesa atratina</i>	NT
		<i>Labidostomis longimana</i>	NT
		<i>Pemphredon mortifer</i>	NT
		<i>Squamapion vicinum</i>	NT
		<i>Philonthus lepidus</i>	NT
		<i>Beris vallata</i>	NT
		<i>Chrysolina sturmi</i>	VU
		<i>Strophosoma faber</i>	VU
	(fluga)	<i>Beris vallata</i>	NT
	(skalbagge)	<i>Chrysolina hyperici</i>	NT
	(spindel)	<i>Baryphyma pratense</i>	NT
	allmän purpurmätare	<i>Lythria cruentaria</i>	NT
	alvarsmalbi	<i>Lasioglossum lativentre</i>	NT
	barkrödrock	<i>Ampedus cinnabarinus</i>	NT
	blåglänsande svartbagge	<i>Platydemus violaceum</i>	VU
	bredbrämad bastardsvärmare	<i>Zygaena lonicerae</i>	NT
	enbandad brunbagge	<i>Hypulus bifasciatus</i>	VU
	fläckig glansspinnare	<i>Callimorpha dominula</i>	NT
	guldsmalbi	<i>Lasioglossum aeratum</i>	NT
	gördelrovfluga	<i>Laphria ephippium</i>	VU
	hedpärlmorfjäril	<i>Argynnis niobe</i>	NT
	hedsidenbi	<i>Colletes fodiens</i>	NT
	humlekortvinge	<i>Emus hirtus</i>	NT

	hårdyngbagge	<i>Aphodius scrofa</i>	VU
	krokhorn dyvel	<i>Ornithophagus fracticornis</i>	NT
	kvistspegelbock	<i>Phymatodes alni</i>	NT
	likgul dyngbagge	<i>Aphodius luridus</i>	VU
	mindre bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	NT
	mindre blåvinge	<i>Cupido minimus</i>	NT
	mindre horn dyvel	<i>Ornithophagus similis</i>	NT
	mindre parkblomfluga	<i>Myolepta dubia</i>	VU
	monkesolbi	<i>Dufourea halictula</i>	VU, Ågp
	mosshumla	<i>Bombus muscorum</i>	NT
	mörk pingborre	<i>Amphimallon fallenii</i>	VU
	mörkgökbi	<i>Nomada fuscicornis</i>	VU, Ågp
	oval frölöpare	<i>Harpalus servus</i>	NT
	prydnadsbock	<i>Anaglyptus mysticus</i>	NT
	punktblodbi	<i>Sphecodes puncticeps</i>	NT
	rakhorn dyvel	<i>Ornithophagus nuchicornis</i>	NT
	rödhjon	<i>Pyrrhidium sanguineum</i>	NT
	rödtoppebi	<i>Melitta tricincta</i>	NT, Ågp
	sandknotbagge	<i>Trox sabulosus</i>	VU
	sexfläckig bastardsvärmare	<i>Zygaena filipendulae</i>	NT
	skoveldyngbagge	<i>Aphodius coenosus</i>	VU
	smal frölöpare	<i>Harpalus anxius</i>	NT
	smaragdgrön lundmätare	<i>Hemistola chrysoprasaria</i>	EN
	snyltdyngbagge	<i>Aphodius porcus</i>	NT
	sotnätjäril	<i>Melitaea diamina</i>	NT
	sotsandbi	<i>Andrena nigrospina</i>	NT
	stor plattnosbagge	<i>Platyrhinus resinosus</i>	NT
	stor sandrovfluga	<i>Antipalus varipes</i>	VU
	storfibblebi	<i>Panurgus banksianus</i>	NT, Ågp
	stretchespinnare	<i>Spiris striata</i>	VU
	stäppbandbi	<i>Halictus leucaheneus</i>	EN, Ågp
	stäppsmalbi	<i>Lasioglossum brevicorne</i>	VU
	större sågsvartbagge	<i>Uloma culinaris</i>	NT
	svartfläckig blåvinge	<i>Phengaris arion</i>	NT, Ågp
	torvfly	<i>Calamia tridens</i>	NT
	violettkantad guldvinge	<i>Lycaena hippothoe</i>	NT

	väddgökbi	<i>Nomada armata</i>	VU, Ågp
	väddstekel	<i>Abia sericea</i>	NT
	åkerväddsantennmal	<i>Nemophora metallica</i>	VU
	ängsmetallvinge	<i>Adscita statices</i>	NT
	ängsnätfjäril	<i>Melitaea cinxia</i>	NT
<i>Fåglar</i>	backsvala	<i>Riparia riparia</i>	NT
	buskskvätta	<i>Saxicola rubetra</i>	NT
	gröngöling	<i>Picus viridis</i>	NT
	gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	VU
	hussvala	<i>Delichon urbicum</i>	VU
	hämpling	<i>Carduelis cannabina</i>	VU
	kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	VU
	rapphöna	<i>Perdix perdix</i>	NT
	spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT
	stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU
	storspov	<i>Numenius arquata</i>	VU
	svarthakad buskskvätta	<i>Saxicola rubicola</i>	EN
	sånglärka	<i>Alauda arvensis</i>	NT
	sävspurv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	VU
	tornseglare	<i>Apus apus</i>	VU
	vaktel	<i>Coturnix coturnix</i>	NT
	vit stork	<i>Ciconia alba</i>	(RE)
	ängspioplärka	<i>Anthus pratensis</i>	NT
<i>Grod- och kräldjur</i>	huggorm	<i>Vipera berus</i>	F
	kopparödla	<i>Anguis fragilis</i>	F
	lövgroda	<i>Hyla arborea</i>	F
	skogsödla	<i>Zootoca vivipara</i>	F
	stinkpadda	<i>Bufo calamita</i>	VU
	strandpadda	<i>Epidalea calamita</i>	VU
	ätlig groda	<i>Pelophylax esculentus</i>	F
<i>Blötdjur</i>	Tjockskalig målarmussla	<i>Unio crassus</i>	EN, B2

Länsstyrelsen
Skåne

Östra Boulevarden 62 A, 291 86 Kristianstad
Kungsgatan 13, 205 15 Malmö
Tel 010-224 10 00
Epost lansstyrelsen@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/skane